

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీన్ద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేన్ద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి తృతీయాధ్యాయాన్తర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

జనమేజయ ఉవాచ

కథం కురూణాన్పుషభః స తు రాజా యుధిష్ఠిరః।
విప్రార్థమారాధితవాన్ సూర్యమద్భుతదర్శనమ్॥ ||3-13||

వైశంపాయన ఉవాచ

శృణుస్వావహితో రాజన్ శుచిర్భుత్వా సమాహితః।
క్షణం చ కురు రాజేంద్ర సంప్రవక్ష్యామ్యశేషతః ॥ ||3-14||

ధౌమ్యేన తు యథా పూర్వం పార్థాయ సుమహాత్మనే।
నామాష్టశతమాఖ్యాతం తచ్ఛృణుస్వ మహామతే॥ ||3-15||

ధౌమ్య ఉవాచ

సూర్యోఽర్యమా భగస్త్వస్త్వా పూషార్కః సవితా రవిః।
గభస్తిమానజః కాలః మృత్యుర్దాతా ప్రభాకరః ||3-16||

పృథివ్యాపశ్చ తేజశ్చ ఖం వాయుశ్చ పరాయణమ్।
సోమో బృహస్పతిః శుక్రః బుధోఽంగారక ఏవ చ ||3-17||

ఇంద్రో వినస్వాన్ దీప్తాంశుః శుచిః శౌరిః శనైశ్చరః।
బ్రహ్మో విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ స్కందో వైశ్రవణో యమః ||3-18||

వైద్యుతో జాతరశ్చాగ్నిః ఐంధనస్తేజసాం పతిః।
ధర్మధ్వజో వేదకర్తా వేదాంగో వేదవాహనః॥ ||3-19||

కృతం త్రేతా ద్వాపరశ్చ కలిః సర్వమలాశ్రయః।
కలా కాస్యా ముహూర్తాశ్చ క్షపా యామస్తథా క్షణః ||3-20||

సంవత్సరకరోఽశ్వత్థః కాలచక్రో విభావసుః।
పురుషః శాశ్వతో యోగీ వ్యక్తావ్యక్తః సనాతనః॥ ||3-21||

కాలాధ్యక్షః ప్రజాధ్యక్షః విశ్వకర్మా తమోనుదః।

వరుణః సాగరోఽశుశ్చ జీమూతో జీవనోఽరిహా॥ ॥3-22॥

భూతాశ్రయో భూతపతిః సర్వలోకనమస్కృతః।

స్రష్టా సంవర్తకో వహ్నిః సర్వస్యాదిరలోలుపః॥ ॥3-23॥

అనంతః కపిలో భానుః కామదః సర్వతోముఖః।

జయో విశాలో వరదః సర్వధాతునిషేచితా॥ ॥3-24॥

మనఃసుపర్ణో భూతాదిః శీఘ్రగః ప్రాణధారకః।

ధన్వంతరిర్దామకేతుః ఆదిదేవోఽదితేః సుతః॥ ॥3-25॥

ద్వాదశాత్మాశ్రవిందాక్షః పితా మాతా పితామహః।

స్వర్గద్వారం ప్రజాద్వారం మోక్షద్వారం త్రివిష్టపమ్॥ ॥3-26॥

దేహకర్తా ప్రశాంతాత్మా విశ్వాత్మా విశ్వతోముఖః।

చరాచరాత్మా సూక్ష్మాత్మా మైత్రేయః కరుణాన్వితః॥ ॥3-27॥

ఏతద్ వై కీర్తనీయస్య సూర్యస్యామితతేజసః।

నామాప్తశతకం చేదం ప్రోక్తమేతత్ స్వయంభువా॥ ॥3-28॥

సురగణపితృయక్షసేవితం హ్యసురనిశాచరసిద్ధవందితమ్।

వరకనకహుతాశనప్రభం ప్రణిపతితోఽస్మి హితాయ భాస్కరమ్॥ ॥3-29॥

సూర్యోదయే యః సుసమాహితః పఠేత్ స పుత్రదారాన్ ధనరత్నసంచయాన్।

అభేత జాతిస్మరతాం నరః సదా ధృతిం చ మేధాం చ స విందతే పుమాన్॥ ॥3-30॥

ఇమం స్తవం దేవవరస్య యో నరః ప్రకీర్తయేచ్ఛుచిసుమనాః సమాహితః ।

విముచ్యతే శోకదవాగ్నిసాగరాత్ అభేత కామాన్ మనసా యథేష్పితాన్॥ ॥3-31॥

వైశంపాయన ఉవాచ ।

ఏవముక్తస్తు ధౌమ్యేన తత్కాలసదృశం వచః ।

విప్రత్యాగసమాధిస్థః సంయతాత్మా దృఢవ్రతః ॥ ॥3-32॥

ధర్మరాజో విశుద్ధాత్మా తప ఆతిష్ఠదుత్తమం ।

పుష్పోపహరైర్బలిభిః అర్చయిత్వా దినాకరం ॥ ॥3-33॥

సోఽవగాహ్య జలం రాజా దేవస్యాభిముఖోఽభవత్ ।

యోగమాస్థాయ ధర్మాత్మా వాయుభక్తో జితేంద్రియః ॥3-34॥

గాంగేయం వార్యుపస్పృశ్య ప్రాణాయామేన తస్థివాన్ ।

శుచిః ప్రయతవాగ్భూత్వా స్తోత్రమారబ్ధవాంస్తతః ॥3-35॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ ।

త్వం భానో జగతశ్చక్షుః త్వమాత్మా సర్వదేహినాం ।

త్వం యోనిః సర్వభూతానాం త్వమాచారః క్రియావతాం ॥ ॥3-36॥

త్వం గతిః సర్వసాంఖ్యానాం యోగినాం త్వం పరాయణం ।

అనావృతార్గలద్వారం త్వం గతిస్త్యం ముముక్షతాం ॥ ॥3-37॥

త్వయా సంధార్యతే లోకః త్వయా లోకః ప్రకాశ్యతే ।

త్వయా పవిత్రీక్రియతే నిర్వాజం పాల్యతే త్వయా ॥ ॥3-38॥

త్వాముపస్థాయ కాలే తు బ్రాహ్మణా వేదపారగాః ।

స్వశాఖావిహితైర్మంత్రైః అర్చంత్యుషిగణార్చితమ్ ॥ ॥3-39॥

తవ దివ్యం రథం యాంతమ్ అనుయాంతి వరాద్ధినః ।

సిద్ధచారణగంధర్వాః యక్షగుహ్యకపన్నగాః ॥ ॥3-40॥

త్రయస్త్రింశచ్చ వై దేవాః తథా వైమానిక గణాః |
సోపేంద్రాః సమహేంద్రాశ్చ త్వామిష్ట్యేసిద్ధిమాగతాః || 3-41 ||

ఉపయాంత్యర్చయిత్వా తు త్వాం వై ప్రాప్తమనోరథాః |
దివ్యమందారమాలాభిః తూర్ణం విద్యాధరోత్తమాః || 3-42 ||

గుహ్యః పితృగణాః సప్త యే దివ్యా యే చ మానుషాః |
తే పూజయిత్వా త్వామేవ గచ్ఛంత్యాశు ప్రధానతాం || 3-43 ||

వసవో మరుతో రుద్రాః యే చ సాధ్యా మరీచిపాః |
వాలఖిల్యాదయః సిద్ధాః శ్రేష్ఠత్వం ప్రాణినాం గతాః || 3-44 ||

సబ్రహ్మకేషు లోకేషు సప్తస్వప్యఖిలేషు చ |
న తద్భూతమహం మన్యే యదర్కాదతిరిచ్యతే || 3-45 ||

సంతి చాన్యాని సత్త్వాని వీర్యవంతి మహాంతి చ |
న తు తేషాం తథా దీప్తిః ప్రభావో వా యథా తవ || 3-46 ||

జ్యోతీంషి త్వయి సర్వాణి త్వం సర్వజ్యోతిషాం పతిః |
త్వయి సత్యం చ సత్త్వం చ సర్వేభావాశ్చ సాత్త్వికాః || 3-47 ||

త్వత్తేజసా కృతం చక్రం సునాభం విశ్వకర్మణా |
దేవారీణాం మదో యేన నాశితః శార్ఙ్గధన్వనా || 3-48 ||

త్వమాదాయాంశుభిస్తేజః నిదాఘే సర్వదేహినాం |
సర్వాషధిరసానాం చ పునర్వర్షాసు ముంచసి || 3-49 ||

తపంత్యన్యే దహంత్యన్యే గర్జంత్యన్యే తథా ఘనాః |
విద్యోతంతే ప్రవర్షంతి తవ ప్రావృషి రశ్మయః || 3-50 ||

న తథా సుఖయత్యగ్నిఃన ప్రావారా న కంబలాః
శీతనాతార్ద్రితం లోకం యథా తవ మరీచయః ॥ 3-51॥

త్రయోదశద్వీపవతీం గోభిర్భాసయసే మహీం
త్రయాణామపి లోకానాం హితాయైకః ప్రవర్తసే॥ 3-52॥

తవ యద్యుదయో న స్యాత్ అంధం జగదిదం భవేత్
న చ ధర్మార్థకామేషు ప్రవర్తేరన్మనీషిణః ॥ 3-53॥

ఆధానపశుబంధేష్టిమంత్రయజ్జతపఃక్రియాః
త్వత్ప్రసాదాదనాప్యంతే బ్రహ్మక్షత్రవిశాం గణైః ॥ 3-54॥

యదహర్బ్రహ్మణః ప్రోక్తం సహస్రయుగసంమితం
తస్య త్వనూదిరంతశ్చ కాలజ్ఞైః పరికీర్తితః॥ 3-55॥

మనూనాం మనుషుత్రాణాం జగతోఽమానవస్య చ
మన్వంతరాణాం సర్వేషామ్ ఈశ్వరాణాం త్వమీశ్వరః ॥ 3-56॥

సంహారకాలే సంప్రాప్తే తవ క్రోధవినిఃస్పృతః
సంవర్తకాన్నిసైలోక్యం భస్మీకృత్యావతిష్ఠతే॥ 3-57॥

త్వద్దీధితిసముత్పన్నాః నానావర్ణా మహాఘనాః
సైరావతాః సాశనయః కుర్వంత్యాభూతసంస్థనం॥ 3-58॥

కృత్వా ద్వాదశధాఽఽత్మానం ద్వాదశాదిత్యతాం గతః
సంహృత్యైకార్ణవం సర్వం త్వం శోషయసి రశ్మిభిః ॥ 3-59॥

త్వామింద్రమాహుస్త్వం రుద్రస్త్వం విష్ణుస్త్వం ప్రజాపతిః
త్వమగ్నిస్త్వం మనః సూక్ష్మం ప్రభుస్త్వం బ్రహ్మశాశ్వతం॥ 3-60॥

త్వం హంసః సవితా భానుఃఅంశుమాలీ వృషాకపిః ।
వివస్వాన్మిహిరఃపూషా మిత్రో ధర్మస్తథైవ చ । 3-61॥

సహస్రశ్మిరాదిత్యఃతపనస్త్వం గవాం మృతిః |
మార్తండోఽర్కో రవిః సూర్యః శరణ్యో దినకృత్తథా || 3-62||

దివాకరః సప్తసప్తిః ధామకేశీ విరోచనః |
ఆశుగామీ తమోఘ్నుశ్చ హరితాశ్వశ్చ కీర్త్యసే || 3-63||

సప్తమ్యామథవా షష్ఠ్యాం భక్త్యా పూజాం కరోతి యః |
అనిర్విణ్ణోఽనహంకారీ తం లక్ష్మీర్భజతే నరం || 3-64||

న తేషామాపదః సంతి నాథయో వ్యాధయస్తథా |
యే తవానన్యమనసః కుర్వంత్యర్చనవందనం || 3-65||

సర్వరోగైర్విరహితాఃసర్వపాపావివర్జితాః ||
త్వద్భావభక్తాః సుఖినః భవంతి చిరజీవినః || 3-66||

త్వం మనూషన్నకామస్య సర్వాతిథ్యం చిక్రీర్షతః |
అన్నమన్నపతే దాతుమ్ అభితః శ్రద్ధయాఽర్హసి || 3-67||

యేచ తేఽనుచరాః సర్వే పాదోపాంతం సమాశ్రితాః |
మాతరారుణదండాద్యాః తాంస్తాన్వందేఽశనిక్షుభాన్ || 3-68||

క్షుభయా సహితా మైత్రీ యాశ్చాన్యా భూతమాతరః |
తాశ్చ సర్వా నమస్యామి పాంతు మాం శరణాగతం || 3-69||

వైశంపాయన ఉవాచ |

ఏవం స్తుతో మహారాజ భాస్కరో లోకభావనః |
తతో దివాకరః ప్రీతః దర్శయామాస పాండవమ్ || 3-70||

వివస్వానువాచ |

యత్తేఽభిలషితం కించిత్తత్త్వం సర్వమవాప్స్యసి |
అహమన్నం ప్రదాస్యామి సప్త పంచ చ తే సమాః || 3-71||

ద్రౌపద్యా సహ సంగమ్య వంద్యమానస్తయా ప్రభుః।
మహానసే తదానీం తు సాధయామాప పాండవః॥ ॥3-81॥

సంస్కృతం ప్రసవం యాతి స్వల్పమన్నం చతుర్విధమ్।
అక్షయ్యం వర్ధతే చాన్నం తేన భోజయతే ద్విజాన్॥ ॥3-82॥

భుక్తవత్సు చ విప్రేషు భోజయిత్వానుజానపి।
శేషం విఘనసంజ్ఞం తు పశ్చాద్ భుంక్తే యుధిష్ఠిరః॥ ॥3-83॥

యుధిష్ఠరం భోజయిత్వా శేషమశ్నాతి పార్వతీ।
ద్రౌపద్యాం భుజ్యమానాయాం తదన్నం క్షయమేతి చ।
ఏవం దివాకరాత్ ప్రాప్య దివాకరసమ ప్రభః॥ ॥3-84॥

కామాన్ మనోఽభిలషితాన్ బ్రాహ్మణేభ్యోఽదదాత్ ప్రభుః।
పురోహితపురోగాశ్చ తిథినక్షత్రపర్వసు।
యజ్ఞియార్థాః ప్రవర్తంతే విధిమంత్రప్రమాణతః॥ ॥3-85॥

తతః కృతస్వస్త్వయనాః ధౌమ్యేన సహ పాండవాః।
ద్విజసంఘైః పరివృతాః ప్రయయుః కామ్యకం వనమ్॥ ॥3-86॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వణి అరణ్యపర్వణి కామ్యకవన ప్రవేశే
తృతీయోఽధ్యాయః ॥ 3 ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి వారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రియఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

